

Umbrohtude tõrjumise kogemused Väljaotsa OÜ-s

Margus Ess
Väljaotsa OÜ
14.02.2017

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

KAS UMBROHUD ON PÕHJUS VÕI TAGAJÄRG?

Parim umbrohtude tõrjuja on jõuline põhikultuur - KÜLVIKORD!

Umbrohud võhavad siis kui meie rajatud kultuur keeldub kasvamast

Umbrohud näitavad, et mulla mineraalide taseme ja omavahelise vahekorraga pole asjad paigas - kas millegi liig või üleküllus

Mullastruktuur ja veemahutavus on kehv

Töid põllul on tehtud valel ajal ja valel viisil

Üritatakse kasvatada antud oludesse mitted sobivaid liike või sorte

TÜÜKULTIVAATOR SÜGAVAMALT HARIMISEKS

TÜÜKULTIVAATOR MADALAMALT HARIMISEKS

LISAKS ÄKE

KÜLVIEELSEL HARIMISEL HOOPIS UUED LAHENDUSED

KÜLVIKORD KUS ON VÕIMALUS HÄSTI UMBROHTUSID KONTROLLIDA

- Ristik või spetsiaalne vahekultuur / Talirüps
- Talirüps / Taliteravili (rukis, talinisu või talispelta)
- Taliteravili + allakülv kevadel
- Põlduba või hernes / Vahekultuur sügisel
- Kaer + allakülv

VÕIMALUSED EDUKALT UMBROHTU TÕRJUDA

Õigeaegne külv

Õigeaegne koristus

Õigeaegne sügisene kõrrekoorimine

Kõrrekoorimine sobiva harimisriistaga

Kevadküünd (teatud tingimustel)

Mitte künda liiga sügavalt (ettevaatust alumiste mullakihtide väljaküundmisega!)

Õigeaegne ja sobiva intensiivsusega äestamine

Sobivad allakülvid

MILLAL SÜGISEL PÕLDE KOORIDA?

Juurumbrohtude mullapinnale toomine on vaid osa tõest ja hoopis olulisem on takistada neil uute juurevarude kogumist

Suve teisest poolest algab aeg kui juurumbrohud hakkavad intensiivselt juurevarusid koguma

Koorida esimest korda võimalikult kohe peale koristamist

Järgmised koorimised ajastada vastavalt umbrohtude taastumisele

Umbrohutõrjeks vajalik koorimiste arv sügisel 1-3 ja 2 nädalase kuni kuu ajalise vahega

MILLAL, MILLEGA JA KUIDAS PÕLDE KOORIDA?

Koorimiseks sobivad paremini hanijala tüübilised tüükultivaatorid

Kuna esimene koorimine peale kombaini võib olla hanijalaga keeruline (ummistused ja sellest tingitult ebatasane põld) siis esimese koorimise võiks teinekord teha mingi ketaste riistaga või tüükultivaatoriga kus pole hanijala kujulisi tööorganeid

Töösügavus ja töökordade arv valida vastavale eesmärgile - tihese lõhkumine, juurumbrohtude läbilõikamine, juurte pinnale toomine, põhu mullaga segamine, koristuskao kasvama ergutamine ...

MILLAL JA KUIDAS ÄESTADA?

Kõige tõhusam seemneumbrohtude vastu on tärkamiseelne äestamine (eeldab ka sobivat külvisügavust)

Tärkamise järel on teraviljade orased äestamisele kõige tundlikumad 1-2 lehe faasis

Äestamine on efektiivsem mida väiksemad on umbrohud - ideaalne valge idu faas kuni mullapinnal tärkamine

Lisaks otsesele umbrohutõrjele on äestamisel ka kaudsed mõjud - lõhutakse mullakoorik ning tärkamine on parem, õhutatakse mulda, pealmise mullakihi kobestamine vähendab vee aurumist mullast. Kõik need kaudsed mõjud soodustavad põhikultuuride kasvu ja parim umbrohutõrje on jõuline põhikultuur!

MILLAL JA KUIDAS TEHA ALLAKÜLVID?

Allakülvi võib teha suviviljadele põhikultuuri külviga samaaegselt peenseemnekastist - võimaldab külviaastal allakülvidel kõige enam areneda (aga teatud juhtudel võimalik ka, et kasvab siis põhikultuurist üle)

Allakülvi võib teha ka esimese või teise äestamisega

Taliviljadele sobiv aeg kevadel allakülve teha on tavaliselt väga lühike!

Kui põhikultuur on jõudnud oma arengus liiga kaugele, siis allakülvid võivad jääda väga ebasoodsatesse kasvuoludesse!

NB! Valge ristik on allakülvi korral valgusnõudlikum kui teised ristikud

KEVADKÜND KUI UMBROHTUDE TÕRJUJA?

Õige ajastuse korral võib saavutada sellisel moel päris hea tulemuse (ei tööta väga kuiva kevade korral ja kui kevadel küntud maad jäävad liiga kauaks niisama seisma)

Mõju umbrohtudele on parem kui kevadel juurumbrohud jõuavad tärgata ja kasvatad omale maapealse osa (esialgu toimub see põhiliselt juurevarude arvelt). Samuti on selline roheline umbrohtude mass ka hea haljasväetis!

Kevadkünni puhul hinnata väga kriitiliselt oma võimekust kevadel seda teha!

SUVE ALGUL KÜND + TATRA KÜLV

Antud tehnoloogia võimaldab üsna hästi nõrgestada juurumbrohtusid

Eelmisel aastal teha põhikultuurile ristiku allakülv ja jätta sügisel see peale koristamist kasvama

Kevadel lasta ristikul ja umbrohtudel kuni mai teise pooleni vabalt kasvada ja seejärel kända see haljasmass tervelt mulda

Suhteliselt kiirelt külvata künni järel (kuiva kevade korral kuivab muidu muld väga ära ja umbrohud saavad uuesti edumaa)

Oluline on ka tatra külvinorm ja külvisügavus

KEVADEL VAHEKULTUUR + KÜND + TALIKULTUURI KÜLV

Selline tehnoloogia võimaldab isegi üsna tõsiselt umbrohtunud põllud ühe aastaga tagasi normaalseks muuta

Kevadel külvatava vahekultuuri asemel võib olla ka eelmise aasta allakülv või mitmeaastane rohumaa

Õigeaegse külvi ja muude asjaolude sobimisel võib kevadel külvatav vahekultuur omada mullaolude parandamisele oluliselt suuremat mõju kui sügiseste külvide korral

Siia tehnoloogiasse saab hästi sobitada ka pikaajalise mõjuga mahevätiste mulda viimise

UMBROHTUDE ALLASURUMINE MINERAALIDEGA

Parim umbrohtude tõrjuja on jõuline põhikultuur ja mahevätistega saab mõjutada põhikultuuride kasvu ja arengut

Umbrohud viitavad teatud ainete puudusele või liiale mullas

Mahevätiste ja aktivaatoritega saab toetada mullabioloogiat - väheneb otsene vajadus umbrohtude järele

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!

Väljaotsa OÜ ja ETKI koostöös toimunud
ja toimuvast rakendusuringust on võimalik leida rohkem materjale

www.mahekoda.ee